

Gemeente Renkum

Voorstel aan de raad

Verantwoordelijk team

Stafbureau

Nummer

9

Kenmerk

53219

Raad d.d.

28 juni 2017

Paragraaf begroting

7

Portefeuillehouder

ir. E. (Erik) Heinrich

Steller

D.F. (Diana) van Hal

Datum

9 mei 2017

Onderwerp

**Vaststellen Financiële verordening
gemeente Renkum 2017**

Geadviseerd besluit

Vaststellen Financiële verordening gemeente Renkum 2017 en de toelichting daarop.

Toelichting op beslispunten

Conform artikel 212 van de Gemeentewet zijn gemeenten verplicht te beschikken over een financiële verordening. Met de financiële verordening kan de gemeenteraad nadere invulling geven aan zijn kaderstellende rol voor de financiële functie van de gemeente. De uitvoering van het in de verordening geformuleerde beleid is aan het college.

Vanwege de wijziging van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) is het model financiële verordening (model verordening ex artikel 212 Gemeentewet) van de VNG aangepast. In hoofdlijnen betreft het de volgende wijzigingen:

- Met de wijziging van het BBV wordt voortaan begroot en verantwoord op het niveau van verplicht voorgeschreven taakvelden en zijn er verplichte beleidsindicatoren voorgeschreven. Dat heeft gevolgen voor de bepalingen in de financiële verordening over de inrichting van de begroting en jaarstukken en voor de bepalingen over de autorisatie van de baten en lasten door de raad.
- De financiële verordening moet vanwege de wijziging van het BBV ook regels bevatten voor de toerekening van de overheadkosten en de rente aan de kostprijzen van rechten en heffingen en aan de kostprijzen van goederen, werken en diensten die worden geleverd aan overheidsbedrijven en derden.
- Vanwege de nieuwe plicht investeringen met maatschappelijk nut altijd te activeren zijn de regels over de afschrijving op deze investeringen in de model financiële verordening aangepast.
- En vanwege de nieuwe verplichte financiële kengetallen die moeten worden opgenomen in de begroting en jaarstukken, zijn de aanvullende financiële kengetallen waarmee de raad over de financiële conditie van de gemeente wordt geïnformeerd, in de model financiële verordening aangepast.

Beoogd effect

Door middel van vaststelling van deze financiële verordening stelt u de uitgangspunten voor het financiële beleid, alsmede voor het financiële beheer en voor de inrichting van de financiële organisatie vast. Deze verordening waarborgt dat aan de eisen van rechtmatigheid, verantwoording en controle wordt voldaan.

Kader

Artikel 212 van de Gemeentewet stelt dat gemeenten verplicht zijn te beschikken over een 'artikel-212'-, financiële, verordening.

Argumenten

We hebben de financiële verordening opgesteld met behulp van de modelverordening van de VNG. Daarbij is op een aantal punten gekozen voor afwijkingen ten opzichte van de modelverordening. Het financieel beleid wordt op hoofdlijnen vastgelegd in de financiële verordening, nadere uitwerking van beleid vindt plaats in paragrafen binnen de begrotingscyclus (op deze manier wordt elk jaar integraal bekeken of het financieel beleid wijzigingen behoeft) danwel afzonderlijke nota's.

Hieronder volgen de belangrijkste wijzigingen van de nieuwe (model) verordening ten opzicht van de modelverordening 2014 respectievelijk de Financiële verordening gemeente Renkum 2015:

- Met de wijziging van het BBV zijn de productenraming en productenrealisatie komen te vervallen, zodat voor de verslaglegging aan de raad niet meer rechtstreeks op een administratie in gemeentelijke producten kan worden gesteund. Er voor in de plaats zijn verplichte taakvelden gekomen.

In de Model Financiële verordening 2014 vond de autorisatie van baten en lasten plaats op het niveau van een product(-groep). In de nieuwe Model Financiële verordening 2016 worden de taakvelden op voorstel van het college door de raad aan de programma's toegewezen en is de autorisatie van de baten en lasten vormgegeven op het niveau van de taakvelden (aanpassing van de artikelen 2, 3, 5 en 6).

In afwijking op het model handhaven we de onderverdeling van programma's in producten (i.p.v. taakvelden). De raad blijft echter de mogelijkheid behouden een eigen indeling vast te stellen (aanpassing van de artikelen 2, 3, 5, 6 en 11).

De raad stuurt, conform het BBV, op programma's, met sturingsinformatie op een hoog aggregatieniveau. Dit betekent dat in feite een (aantal) doelstelling(en) en activiteiten per programma afdoende is. De voorgeschreven taakvelden hebben geen invloed op de indeling van de programmabegroting en de uitoefening van de autorisatiebevoegdheid door de raad en laten dus de wijze van sturing via de begroting vrij. De raad is dus vrij om een eigen indeling vast te stellen. Dit kunnen taakvelden zijn, maar dat hoeft niet. Dit kunnen b.v. ook producten zijn.

Het doel van de huidige programma's en producten is om de raad *beleidsinhoudelijke* informatie te verschaffen over de doelstellingen en activiteiten die wij tijdens de coalitieperiode willen realiseren. De producten vormen daarbij een logische clustering van een of meerdere doelstellingen/ activiteiten binnen een programma. Focus ligt daarbij op beleidsmatige informatie.

Het doel van de taakvelden is om *financiële* informatie te verstrekken op een abstractieniveau dat lager ligt dan de huidige producten. Deze informatie is bedoeld voor interne sturing. Omdat elke gemeente deze informatie gaat verstrekken, biedt het een basis voor financiële vergelijking tussen gemeenten.

De indeling van programma's en producten die wij gebruiken voor de informatieverstrekking aan de raad dient daarmee een ander doel dan de taakvelden.

In gemeente Renkum wordt er voor gekozen een onderverdeling van programma's in producten (normaliter het abstractieniveau van het college) ook aan de raad aan te bieden. Hiermee krijgt de raad meer informatie aangeboden dan op basis van het BBV verplicht is en wordt (beter) voorzien in de informatiebehoefte van de raad.

Het college zorgt bij de uitwerking van het coalitieakkoord in het meerjarenbeleidsplan voor een indeling die recht doet aan de speerpunten uit het coalitieakkoord en die aansluit bij de actuele ontwikkelingen.

De huidige indeling, in producten, in het Meerjarenbeleidsplan doet recht aan de uitwerking van het huidige Coalitieakkoord. De uitwerking van het volgende Coalitieakkoord kan op basis van

Onderwerp

Vaststellen nieuwe Financiële verordening gemeente Renkum.

Datum

9 mei 2017

Kenmerk

53219

Pagina

2 van 5

de huidige, een nieuwe productindeling of een indeling op taakvelden plaats vinden. Voorstel zal een indeling zijn die het best recht doet aan het Coalitieakkoord.

De onderverdeling van programma's in taakvelden komt sowieso in de bijlage van de begroting en jaarrekening naar voren. Per programma wordt een totaaloverzicht met geraamde dan wel gerealiseerde baten en lasten per taakveld opgenomen (verplichting conform BBV).

- Met de wijziging van het BBV zijn beleidsindicatoren verplicht gesteld. Een voorstel van het college voor het opnemen van beleidsindicatoren moet in elke geval deze verplichte beleidsindicatoren bevatten (aanpassing van artikel 2, lid 4).
- In artikel 4 is, in aanvulling op de post onvoorzien, opgenomen dat zonodig een buffer wordt opgenomen in de begroting om risico's in het kader van het weerstandsvermogen op te vangen. In feite betekent dit dat om aan het door de raad gewenste weerstandsvermogen te kunnen voldoen een deel van de 'begrotingsruimte' geormerkt zal worden. De begrotingsruimte is dan, anders dan nu het geval is, niet meer geheel vrij inzetbaar zijn.
- Een andere wijziging van het BBV met gevolgen voor de financiële verordening is het instellen van een overzicht van de kosten van overhead. Door de wijziging worden de kosten van overhead apart in de beleidsbegroting, de financiële begroting, het jaarverslag en de jaarrekening opgenomen en niet doorbelast aan de taakvelden (aanpassing van artikel 12). In geval van rente kiezen de nieuwe regels van het BBV er voor, om het gehele renteresultaat zoveel als mogelijk vanaf het taakveld Treasury door te belasten naar de andere taakvelden (aanpassing van artikel 11, 12).
- Artikel 212 Gemeentewet bepaalt in het tweede lid, onder letter b, dat de financiële verordening in ieder geval de grondslagen bevat voor de berekening van de door het gemeentebestuur in rekening te brengen prijzen en tarieven voor rechten en heffingen. Met de wijzigingen van het BBV is het nodig, dat de financiële verordening voortaan ook de grondslagen bevat voor de toerekening van de kosten overhead en rente aan:
 - de kostprijzen van rechten en heffingen;
 - de kostprijzen van goederen, werken en diensten die de gemeente levert aan overheidsbedrijven en derden;
 - de besteding van specifieke uitkeringen en subsidies (uitbreiding van artikel 12 met lid 3 en lid 4), en aan
 - vennootschapsbelastingplichtige activiteiten (uitbreiding van artikel 12 met lid 3 en lid 4).Voor de kostprijs van verstrekte leningen is een afwijkende bepaling opgenomen voor de toerekening van rente door daarvoor uit te gaan van zogenaamde projectfinanciering (uitbreiding van artikel 12 met lid 9). Voor vennootschapsbelastingplichtige activiteiten en grondexploitaties is ook een afwijkende bepaling voor de toerekening van rente opgenomen, omdat daaraan alleen werkelijke rentelasten mogen worden doorbelast (uitbreiding van artikel 12 met lid 10). Een rentevergoeding over de reserves en voorzieningen is dan niet toegestaan.

Door het overnemen van de in het Model opgenomen wijze van toerekening van overhead wordt een pragmatische en eenduidige werkwijze gehanteerd. De oude, bewerkelijke, wijze van toerekenen kan hiermee vervallen. De consequenties van deze herziene werkwijze zullen in de Begroting 2018 tot uitdrukking gebracht worden.

- In artikel 15, lid 2 is de bepaling dat vooraf advies van de concerncontroller ingewonnen wordt niet meer opgenomen. Bij elk raadsvoorstel is het n.l. gebruikelijk dat de concerncontroller zich een oordeel velt, daarbij gebruikmakend van de expertise van de (ambtelijk) adviseurs. In artikel 15 lid 1 is bepaald dat verstrekkingen enkel uit hoofde van de publieke taak plaatsvinden. De bepaling uit de vorige verordening dat de gemeenteraad de derde partij moet goedkeuren is, in aansluiting op het model, niet meer overgenomen. Op grond van artikel 160 lid 3 van de gemeentewet is "Het verstrekken van leningen, waarborgen en garanties" immers toebedeeld aan het college. Conform artikel 7 van deze verordening wordt uw raad wel vooraf

Onderwerp

Vaststellen nieuwe Financiële verordening gemeente Renkum.

Datum

9 mei 2017

Kenmerk

53219

Pagina

3 van 5

geïnfomeerd en in de gelegenheid gesteld om wensen en bedenkingen aan het college kenbaar te maken wanneer het college voornemens is om leningen, waarborgen en garanties te verstrekken groter dan € 250.000.

- In de Model Financiële verordening 2014 werd de opname van een aantal financiële kengetallen in de paragraaf weerstandsvermogen voorgeschreven. Inmiddels schrijft het BBV een aantal verplichte financiële kengetallen voor, die moeten worden opgenomen in deze paragraaf. De naam van de paragraaf is omgedoopt in paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing. De Model Financiële verordening 2016 schrijft nu alleen nog een paar aanvullende financiële kengetallen voor, zodat de set financiële kengetallen in de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing ook de aanvullende financiële kengetallen bevat die ook op de site www.waarstaatiegemeente.nl onder de tegel gemeentefinanciën worden gebruikt (aanpassing van de artikelen 1 en 18).
- Van het gewijzigde BBV moeten vanaf 1 januari 2017 investeringen met maatschappelijk nut verplicht worden geactiveerd en worden afgeschreven naar gelang de gebruiksduur. In de Model Financiële verordening 2014 was al opgenomen, dat investeringen met maatschappelijk nut altijd worden geactiveerd. Die bepaling is met de plicht van het BBV in de Model Financiële verordening 2016 vervallen (aanpassing van artikel 9).
- De afschrijvingstermijnen voor investeringen met maatschappelijk nut waren ook al in de bijlage met het afschrijvingsbeleid van de Model Financiële verordening 2014 vastgelegd. De bijlage is nu uitgebreid met investeringen in immateriële vaste activa, waaronder bijdragen aan activa in eigendom van derden. Bijdragen aan activa in eigendom van derden waren voorheen gerubriceerd onder financiële vaste activa, maar zijn in het BBV verhuisd naar de rubriek immateriële vaste activa. In de Model Financiële verordening 2016 is daarbij in artikel 26 een overgangsbepaling toegevoegd die bepaalt dat voor oude investeringen met maatschappelijk nut de bepalingen uit de oude financiële verordening van kracht blijven (aanpassing van de artikelen 9 en 26 en de bijlage).
- Voor het overige zijn in de Model Financiële verordening 2016 op enkele plaatsen kleine redactionele wijzigingen aangebracht die verband houden met de wijziging van het BBV. Ook zijn hier en daar in de artikelen en de toelichting kleine wijzigingen aangebracht als verbeteringen van de vorige Model financiële verordening 2014.

Kanttelingen

Geen.

Draagvlak

De jaarrekeningcommissie wordt de nieuwe Financiële verordening voorgelegd. Desgewenst kan zij zich daarbij laten adviseren door de accountant.

Aanpak/Uitvoering

Om een vergelijking te kunnen maken zijn in een bijlage de volgende onderdelen terug te vinden:

- in de eerste kolom de Financiële verordening gemeente Renkum 2015;
- in de tweede kolom de modelverordening van de VNG;
- in de derde kolom het voorstel voor de nieuwe Financiële verordening gemeente Renkum 2017. Hierin zijn de eerder genoemde punten aangepast.

In de derde kolom staat aangegeven of de bepaling uit de Financiële verordening gemeente Renkum 2015 over genomen is en/of uit de modelverordening van de VNG en zijn eventuele andere wijzigingen onderstreept/ doorgestreept weergegeven.

Onderwerp

Vaststellen nieuwe Financiële verordening gemeente Renkum.

Datum

9 mei 2017

Kenmerk

53219

Pagina

4 van 5

Communicatie

Een nieuw vastgestelde financiële verordening of een wijziging ervan moet het college binnen twee weken na vaststelling door de raad aan gedeputeerde staten zenden. Daarnaast zal de verordening worden gepubliceerd via www.overheid.nl (bekendmaking en stuk is er na te lezen).

Financiële consequenties

Geen.

Juridische consequenties

Er geldt een wettelijke plicht voor de gemeenteraad een verordening voor de financiële organisatie, het financieel beleid en het financieel beheer van de gemeente vast te stellen. Een nieuw vastgestelde financiële verordening of een wijziging ervan moet het college binnen twee weken na vaststelling door de raad aan gedeputeerde staten zenden. Een nieuwe financiële verordening moet worden gepubliceerd. Na vaststelling van de verordening door de raad wordt deze gepubliceerd op www.overheid.nl. Na publicatie treedt de verordening in werking op de dag van bekendmaking en werkt terug tot 1 januari 2017.

WMO-aspecten

Geen.

Gezondheid

N.v.t.

Duurzaamheid

N.v.t.

Effect op vermindering regeldruk

Bij het opstellen van de Financiële verordening 2015 is de inhoud van de toen vigerende nota's (nota Activerings- en afschrijvingsbeleid, nota Reserves en voorzieningen, nota Lokale heffingen, nota Verbonden partijen, het Treasurystatuut en de nota Weerstandsvermogen en Risicomanagement) beoordeeld. Daaruit is de conclusie getrokken dat het aanbieden van deze afzonderlijke financiële nota's aan de raad kon worden ondervangen door de hoofdlijnen op te nemen in de financiële verordening en de uitwerking waar nodig mee te nemen in de paragrafen in de begrotingscyclus. Deze werkwijze wordt gecontinueerd. Het door de raad vastgesteld beleid wordt aldus zo beperkt mogelijk gehouden door alles bijeen in de financiële verordening vast te leggen.

Alternatieven

Conform artikel 212 van de Gemeentewet zijn gemeenten verplicht te beschikken over een financiële verordening. De wijziging van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) zullen in de herziene financiële verordening opgenomen dienen te worden. De raad heeft de mogelijkheid de nadere uitwerking hiervan naar eigen inzicht te bepalen.

Onderwerp

Vaststellen nieuwe Financiële verordening gemeente Renkum.

Datum

9 mei 2017

Kenmerk

53219

Pagina

5 van 5